

ПРАВОВІ ОСНОВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Середа Т.М., здобувач кафедри конституційного та міжнародного права Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри конституційного та міжнародного права НАВС
Тарасенко К.В.

З часу створення Європейських співтовариств представники різних соціальних наук, передусім юристи, політологи, соціологи, економісти, займаються розробкою широкого кола проблем, пов'язаних із з'ясуванням юридичної природи юдейського Союзу (далі - ЄС) та визначенням впливу його інституцій на державно-правовий розвиток європейських держав. Кінцевою метою вказаних досліджень, які мають не лише теоретичне, але й вагомим практичне значення, є формування теорії європейської інтеграції, яка допоможе державам і народам, що прагнуть набути членства в ЄС, зокрема Україні, краще усвідомити, яким чином членство в інтеграційному об'єднанні вплине на їх суверенітет; в якій формі інститути Союзу можуть долучитися до реалізації основних функцій держави і як це позначиться на ефективності їх здійснення; що надає громадянство ЄС в питанні забезпечення й охорони прав і свобод людини громадянам України; які практичні кроки в аспекті формування порядку організації та здійснення влади, а також розвитку національної правової системи необхідно здійснити, але й в перспективі спільно з іншими європейськими державами розбудовувати об'єднану Європу як простір свободи, добробуту, безпеки й правосуддя. Усвідомлення вітчизняними правознавцями закономірностей виникнення та функціонування Європейського Союзу, а також принципів його взаємодії з країнами-кандидатами та державами-сусідами.

Відомо, що після підписання політичної частини (21 березня 2014 р.) та економічної частини (27 червня 2014 р.) Угоди про асоціацію Україна – Європейський Союз, і цим зумовлена необхідність приділити належну увагу проблемам гарантування прав та свобод людини і громадянина. Звернемо увагу, що економічна частина Угоди передбачає глибоку економічну інтеграцію України з ЄС, а також створення глибокої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі. Європейська Рада схвалила тимчасове застосування певних частин Угоди, які почнуть діяти ще до того, як всі країни-члени ЄС ратифікують документ. До таких частин належать положення про зону вільної торгівлі, дія яких почнеться, за очікуванням сторін, з осені 2014 року після ратифікації документа українським парламентом.

Таким чином, на тлі політичної асоціації ми також очікуємо, що Європейський Союз буде робити все, щоб підтримати наш суверенний вибір, боронити нашу українську незалежність та територіальну цілісність.

Угода про асоціацію – це інструмент підготовки до майбутнього приєднання. ЄС – це не лише частина країн, об'єднаних у союз.

Зазначимо декілька переваг для України після підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом: по-перше, зменшення корупції. Зміни відбудуться в управлінні державними фінансами та плануванні держбюджету. Зміняться функції Контрольно-ревізійного управління і Рахункової палати. По-друге, посилення захисту прав споживачів. Вводяться європейські стандарти контролю якості продукції. Українські товари стануть максимально безпечними. По-третє, експорт товарів до ЄС. Вітчизняні товаровиробники отримають можливість експортувати свою продукцію в європейських країнах. Покупці отримають значно більше прав. По-четверте, експорт послуг до ЄС. Українці зможуть відкривати філії в країнах Євросоюзу, а українські інвестиції в ЄС отримають додатковий захист. По-п'яте, переваги для малого і середнього бізнесу. Для експортерів спрощується процедура сплати і повернення ПДВ. Українські виробники зможуть збільшити власне виробництво. По-шосте, соціальна політика і освіта. Вдосконалюється система первинної медичної допомоги. Українські дипломи і кваліфікації для допуску до роботи визнаватимуться в ЄС.

Зокрема, буде створено спецорган, який відповідатиме за виконання Угоди. Єврокомісія також буде перевіряти плани і стежити за виконанням аж до вивчення проектів законів і розпоряджень Кабміну.

Отже, щодо правової системи ЄС зазначимо, що в результаті правової інтеграції в Європі склалася правова система ЄС, під якою розуміють сформовану в результаті європейської інтеграції сукупність правових явищ, які завдяки їх взаємодії забезпечують

регулювання суспільних відносин у межах ЄС.

Поглиблення об'єднувачого процесу обумовлює проведення широкомасштабної правової інтеграції як передумови інтеграції інших сфер суспільного життя. Якщо на етапі секторальної інтеграції вона зводилася переважно до зближення законодавства держав-членів у незначних сегментах правового регулювання, то на етапі створення економічного і валютного союзу, перенесення об'єднувачого процесу на політичну сферу її зміст і методи реалізації настільки ускладнилися постали проблеми збереження «*acquis communautaire*»; вироблення щільного курсу правового розвитку; запровадження власного правотворчого процесу і системи джерел права; здійснення гармонізації законодавства держав-членів і адаптації законодавства країн-кандидатів до правових стандартів ЄС тощо), що відбувається визнання факту побудови на наднаціональних засадах регіональної правової системи, відмінної як від національних правових систем, так і від системи міжнародного права. Центральним елементом правової системи ЄС є її право, що являє собою багатогранну систему, яка пронизує всі сфери правового регулювання і виступає загальним правовим порядком для народів і держав Європи. Право ЄС є універсальним шаблоном для впорядкування суспільного життя не лише держав-членів, але й країн-кандидатів та держав-сусідів.

Звернемо увагу, на гармонізації та адаптації як інструменту правової інтеграції, завдяки і відбувається взаємодія правових систем держав-членів з правопорядком Союзу і правовими системами країн-кандидатів та держав-сусідів.

Наголосимо, що поняття «гармонізація» характеризує процес приведення законодавства у відповідність до норм права ЄС, що відбуваються у межах ЄС та є статутним обов'язком виключно держав-членів. Адаптація також характеризує процес приведення законодавств відповідність до норм права ЄС, однак відбувається, як правило за межами ЄС та стосується третіх держав у зв'язку з їх намірами інтегруватися до Союзу, а також держав, що набули членства у ньому проте, перебуваючи в статусі країни-кандидата, не завершили процес.

Нагадаємо, що адаптація законодавства – це послідовність взаємопов'язаних щодо зміни існуючого правопорядку, що разом формують програму розвитку правової системи держави. В Україні сформована розгалужена джерельна база із євроінтеграційного напрямку. Попри це нормативно-правові акти України у сфері адаптації містять суперечливі застарілі положення; значна їх кількість прийнята з порушенням правил законодавчої техніки; не розкривається низка засадничих категорій; не здійснено офіційного перекладу установчих договорів ЄС українською мовою; не вироблено єдиного державного стандарту, до якого має бути приведені вітчизняне законодавство, щоб відповідати нормам права ЄС, тощо. Усунення цих недоліків є передумовою успішного завершення процесу адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС і його державами-членами служить найбільш ефективним інструментом адаптації законодавства, у такий спосіб відбувається включення до прав України окремих блоків норм права ЄС як шляхом рецепції положень установчих договорів ЄС, так і за допомогою відсилки до законодавчих актів Союзу, на які робляться посилання у додатках до Угоди та актах органів асоціації, положення яких стають частинами національного правопорядку України та вимагають узгодження національного законодавства.

Отже, як висновок зазначимо, що європейський вибір є невід'ємною складовою національної ідеї і стратегічним напрямом державно-правового розвитку України.

ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПРАЦІВНИКАМИ ОВС: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

Боднар В.Є., здобувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Національної академії внутрішніх справ

Проблема неухильного виконання законів працівниками міліції при виконанні своїх службових обов'язків набуває нині великого значення. Викорінення злочинності в значній мірі залежатиме від того, чи зможемо ми розв'язати проблеми, які пов'язані з прийняттям співробітниками правоохоронних органів незаконних рішень, вчиненням ними протиправних дій, перевищенням посадових повноважень, застосуванням недозволених